

the individuals to feel their belonging to a group, but also to build their behavior according to group expectations, avoiding unnecessary stress. It should also be remembered that human interaction with other people, social institutions, products of material and spiritual culture allows them to get not only the different types of assistance (psychological, social, legal, medical, informational, etc.), but also arm with specific "tools" in order to use the constructive PDM. It was found that behavior of the individuals who exposure to defense can become meaningless, they found bizarre explanation and inadequate forecast of the consequences of their actions. It was found that person can change or adjust her hierarchy of values by using a number of techniques, organize behavior according to the modified scale, try to create a different view of herself, her new image. Thus, in most of the literature the "psychological defense" is described as a number of specific techniques used by the individual in order to reduce unpleasant experiences. Proved that psychological defense mechanisms should help the individual to keep the composure.

Key words: *psychological defense mechanisms (PDM), personality development, constructive and destructive PDM.*

Отримано: 9.04.2014 р.

УДК 159.923

Сидоренко Ж.В.

ВПЛИВ ГЕНДЕРНОГО ЧИННИКА НА ПРОЦЕС ПОСТАНОВКИ МОЛОДЬОУ ЖИТТЄВИХ ЗАВДАНЬ З ДОСЯГНЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

Сидоренко Ж.В. Вплив гендерного чинника на процес постановки молоддю життєвих завдань з досягнення психологічного здоров'я. У статті висвітлюється гендерна специфіка досягнення молоддю психологічного здоров'я. Порівнюються чоловічі та жіночі форми самопрогнозування стосовно самоздійснення на основі вивчення життєвих прагнень юнаків і дівчат. Встановлено відмінності, що виявляються в структурі прагнень молоді до психологічного здоров'я, в стилях постановки життєвих завдань з досягнення психологічного здоров'я, в змістовності життєвих завдань, в особливостях автонаративу.

Ключові слова: *психологічне здоров'я, життєві завдання, гендерна специфіка, стилі постановки життєвих завдань з досягнення психологічного здоров'я.*

Сидоренко Ж.В. Влияние гендерного фактора на процесс постановки молодежью жизненных задач по достижению психологического здоровья. В статье рассматривается гендерная специфика достижения молодежью психологического здоровья. На основании изучения жизненных стремлений юношей и девушек проводится сравнение мужских и женских форм самопрогнозирования. Раскрыты гендерные различия, которые проявляются в структуре мотивации к психологическому здоровью, в стилях постановки жизненных заданий по достижению пси-

хологического здоровья, в содержательном наполнении жизненных заданий, в особенностях автонаратива.

Ключевые слова: *психологическое здоровье, жизненные задачи, гендерная специфика, стили постановки жизненных задач по достижению психологического здоровья.*

Постановка проблеми. В сучасному нестабільному суспільстві здоров'я усвідомлюється як неодмінна основа задоволення людини своїм життям, відчуття його повноти та можливість для самореалізації.

Психологічне здоров'я розглядається як компонент загального здоров'я людини (І. В. Дубровіна, А. В. Шувалов, В. І. Слободчиков, О. В. Завгородня), що складає основу оптимального життєздійснення особистості. Це поняття лише нещодавно було відмежоване від психічного здоров'я і постало як площина окремих і спеціальних досліджень. Цим пояснюється нечисленність соціально-психологічних дослідницьких праць, присвячених визначенню передумов моделювання майбутнього, спрямованого на досягнення психологічного здоров'я молоді. Досягнення психологічного здоров'я людиною можна розглядати як нескінчений процес гармонійного особистісного опрацювання життєвого досвіду в напрямку самоактуалізації, людяності, самопізнання та життєздатності [5; 222-226].

На нашу думку, продуктивним при вивченні проблем психологічного здоров'я молоді є звернення до такої форми самомоделювання особистості, як життєві завдання.

Т. М. Титаренко визначає життєві завдання як способи операціоналізації життєвих домагань, що сприймаються як низка усвідомлюваних, структурованих, енергетично заряджених інтенцій, які задовольняють базову потребу структурування майбутнього. Завдання мають різний масштаб, різну значущість для особистісного зростання [9; 5-14].

Було підтверджено причинно-наслідкові зв'язки та виявлена специфіка впливу сенсово-мотиваційних, міжособистісних, життєво-досвідних передумов, соціально-психологічних властивостей особистості на характеристики процесу постановки молоддю життєвих завдань з психологічного здоров'я [7; 276-284]. Проте, при вивченні соціально-психологічних передумов постановки молоддю життєвих завдань з психологічного здоров'я недостатньо висвітлювались особливості впливу гендерного чинника. Як зазначає Т. М. Титаренко: "... вибір типово чоловічого, типово жіночого або якогось нетипового варіанта життєвого світу нерідко стає вирішальним у виборі майбутньої якості свого життя, наближення до власної сутності" [8; 122]. Отже, ми вважаємо актуальним дослідити в даній статті характер впливу даного чинника.

Мета: вивчення специфіки впливу гендерного чинника на процес постановки молоддю життєвих завдань з досягнення психологічного здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Гендерну специфіку конструювання майбутнього вивчали: Д. Левінсон, М.Е.Lachman, К.М.Prenda, Т. М. Титаренко, М. М. Копотун, О. В. Люсова. Так, було встановлено, що гендер впливає на формування образу майбутнього в таких сферах як: освіта, спілкування, особистісний розвиток [4; 201-206], а значить передбачається суттєвий вплив даного чинника на прагнення до психологічного здоров'я. Водночас, досліджено, що життєві плани чоловіків є більш довгостроковими та генералізованими, їхній психологічний час протікає більш спрямовано, векторно, а час жінок більшою мірою характеризується циклічністю [8; 133]. Останнє, також, на наш погляд, може породжувати особливості в моделюванні власного майбутнього, зокрема, в контексті прагнення до самоздійснення особистості.

Зважаючи на те, що фемінінність пов'язана з орієнтацією на соціальний інтелект [8; 131], слід передбачити, що жінки можуть більшою мірою виявляти спрямованість на завдання з психологічного здоров'я, які пов'язані з гармонією стосунків. Отже, ми очікували виявлення певної специфіки в постановці завдань з психологічного здоров'я, зумовленої гендерним чинником.

Виклад основного матеріалу. Було проведено дослідження, в ході якого взяли участь 200 осіб віком від 17 до 24 років, серед яких 102 юнаки і 98 дівчат. Були опитані студенти Вінницького національного технічного університету та Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського.

Для дослідження специфіки моделювання майбутнього молодих людей, ми вважали найбільш доцільним зосередитись на вивченні студентської молоді, що охоплює вікові категорії пізньої юності та ранньої дорослості. Студентський вік – сенситивний період для розвитку основних соціогенних потенцій особистості, що включають формування професійних, світоглядних, громадських якостей, її особистісний розвиток; перетворення мотивації та всієї системи ціннісних орієнтацій [3; 150-152]. Особливістю студентського віку є прагнення до усвідомлення своєї індивідуальності, формування образу "Я", в тому числі своєї гендерної ідентичності [3; 174].

Для вивчення спрямованості молоді до різних компонентів психологічного здоров'я, ми звернулись до методики особистісних прагнень Р. Еммонса, адаптованої М.-Л. А. Чепую [11]. Для категоризації цільових об'єктів, пов'язаних з людськими прагненнями Р. Еммонс

виокремив дванадцять категорій. Серед цих категорій можна виділити такі, що мають відношення до психологічного здоров'я, наприклад, близькості, особистісного зростання, духовності. Ми вважали доцільним вивчення особистісних прагнень як мотиваційних компонентів, що тісно пов'язані з життєвими завданнями і дають можливість досліджувати спрямованість молоді на самоактуалізацію, гармонізацію стосунків, життєздатність та самопізнання.

Для виявлення впливу особливостей структурування життєвого досвіду на процес постановки завдань з психологічного здоров'я використувався метод наративного аналізу.

За Дж. Брунером наратив можна трактувати як "культурно обумовлені когнітивні та лінгвістичні процеси, регулюючі акт розповідання про своє життя самому собі, що набувають здатності структурувати перцептивний досвід, організовувати пам'ять, сегментувати та наділяти ціллю самі життєві "події" [2; 13]. Таким чином, життєві події можуть осмислюватись в контексті можливостей самопізнання, творчості, особистісного зростання.

Можна припустити, що існує спосіб "розповіді" про актуальний стан свого психологічного здоров'я, що відображається в характеристиках дискурсу, тематиці, домінуючих мотивах автонаративу, його емоційному тлі, завершеності, відкритості. Під час розгортання автонаративу особистість, моделюючи майбутнє, також проектує очікувані зміни на рівні компонентів психологічного здоров'я особистості, і в цьому процесі може виявлятися певна гендерна специфіка. Для проведення нарративного аналізу опитуваним (50 осіб) було запропоновано написати історію про себе та своє життя у будь-якому жанрі, включаючи ті події, які справили на них найбільш сильне враження. Нам було важливо знайти відображення спрямованості на компоненти психологічного здоров'я у природній розповіді про себе, про своє життя, про те, що для наратора є значущим.

Для дослідження сенсових орієнтацій молоді, її відповідальності за своє психологічне здоров'я, ставлення до прогнозування майбутнього та спрямованості на досягнення психологічного здоров'я на рівні життєвих завдань використовувалась авторська анкета "Як я дбаю про своє психологічне здоров'я?" [6; 160-168]. Розроблена анкета дала можливість вивчити уявлення молоді про психологічне здоров'я, визначити, на кого молоді люди покладають відповідальність за його збереження, в якій мірі його досягнення входить в їх життєві плани, розглядається на рівні життєвого завдання.

Ми вважали доцільним вивчення особистісних прагнень як мотиваційних компонентів, що тісно пов'язані з життєвими завданнями і

дають можливість досліджувати спрямованість молоді на самоактуалізацію, гармонізацію стосунків, життєздатність та самопізнання.

З метою вивчення тенденцій загальної специфіки спрямованості молоді на психологічне здоров'я був використаний частотний аналіз даних авторської анкети "Як я дбаю про своє психологічне здоров'я?" При цьому нас, передусім, цікавила інформація, отримана з відповідей на питання: "Сенс мого життя я вбачаю..." та "В майбутнього задля психологічного здоров'я на рівні життєвого завдання я буду..." [6; 160-168]. Перше питання анкети дало змогу вивчати уявлення щодо власного сенсу життя та сенсові орієнтації молоді, аналізуючи, якою мірою вони пов'язані зі спрямованістю на компоненти психологічного здоров'я. Таким чином, за допомогою частотного аналізу була отримана класифікація відповідей:

(1) опитувані, які не визначились щодо сенсу життя, становлять 3% від загальної кількості респондентів;

(2) молодь, що спрямована на сенс життя з егоцентричним забарвленням, відповіді яких об'єднують матеріально-споживацькі інтереси та спрямованість на соціальне визнання, становить 33%. При цьому дана категорія респондентів включає в себе 35, 2 % дівчат та 64, 8 % юнаків;

(3) молодь, що орієнтована на щасливу сім'ю та гарних друзів, із загальної кількості опитаних становить 33%; з них переважають дівчата 60,6 %, та меншою мірою цей вибір зробили юнаки: 39,4;

(4) респонденти, які пов'язують сенс життя з самореалізацією, самовдосконаленням та самопізнанням, становлять 24%; серед даної категорії виявилось 52 % дівчат та 48 % юнаків;

(5) студенти, яким притаманно альтруїстичне спрямування, з вираженням бажанням "допомагати іншим", "покрашити життя людей, суспільства", "дарувати людям свою творчість", становлять 7 % опитуваних. В останній категорії незначною мірою переважають відповіді юнаків: 52,4%, натомість, відповіді дівчат становлять відповідно 47,6%.

У відповідності до розробленої нами моделі психологічного здоров'я, умовно можна віднести до спрямованих на психологічне здоров'я студентів, життєві смисли яких орієнтовані на гармонійні стосунки (3), на самореалізацію, самовдосконалення та самопізнання (4) та смисли альтруїстичного характеру (5). При цьому, ми бачимо, що переважною більшістю вказані сенсові орієнтації спрямовані на гармонізацію міжособистісних стосунків і частіше – ці відповіді висловлені дівчатами. Також є тенденція до незначного переважання спрямованості до альтруїстичної самореалізації у юнаків та схильності до самопізнання та самовдосконалення у дівчат.

Ця особливість також виявилась при вивченні гендерної специфіки структури прагнення молоді до психологічного здоров'я на рівні постановки життєвих завдань. За даними кростабуляційного аналізу, отриманими із використанням коефіцієнта ?? Пірсона, видно, що серед опитаних дівчат 20 % ставлять завдання з самопізнання, водночас з юнаків лише 10 % визнають важливість даного завдання. На наш погляд, така специфіка пов'язана з тим, що чоловіки більше прагнуть до об'єктивації у зовнішньому світі, натомість, жінки більш спрямовані на власну життєтворчість як душевне пізнання [10].

Під час аналізу відповіді на питання анкети: "В майбутнього задля психологічного здоров'я на рівні життєвого завдання я буду...", також підтвердилось припущення, що дівчат більше цікавить сфера міжособистісних стосунків. З 20 % від загальної кількості опитуваних, які визнали прагнення покращити міжособистісні стосунки на рівні життєвих завдань, виявилось 66,6 % дівчат та 46,5% юнаків. Натомість, юнаки частіше ставлять життєві завдання, спрямовані на підвищення життєздатності. Таких опитуваних спостерігаємо 47,5%, з них – 59 % юнаків та 41% дівчат.

У результаті проведення кластерного аналізу методом К-середніх були отримані такі кластери, які в подальшому були визначені як стилі постановки завдань з психологічного здоров'я: декларативний; конформний, споживацько-песимістичний, конструктивний [7].

Виділені нами класи відображають певні поєднання інтенсивності намагань до психологічного здоров'я та широти спектра таких намагань, як інтенсивні та екстенсивні характеристики. Так, студенти можуть інтенсивно, з високою мотивацією прагнути до певних проявів психологічного здоров'я, наприклад, "бути хорошим другом", що властиво для конформного стилю; або ж, навпаки, мати широкий спектр прагнень з психологічного здоров'я, але з низькою за інтенсивністю мотивацією, що характерно для декларативного стилю; студенти можуть також виявляти низький рівень мотивації до психологічного здоров'я – як на рівні інтенсивних, так і екстенсивних показників (споживацько-песимістичний стиль), натомість, можуть мати вищі середнього показники, що відображають прагнення до психологічного здоров'я (конструктивний стиль). При цьому, найчисленнішою виявилась група споживацько-песимістичного стилю з низькими показниками мотиваційної інтенсивності та широти діапазону прагнень до психологічного здоров'я. В ході даного дослідження було виявлено відмінності у змістовному наповненні життєвих завдань, у широті їх діапазону, у стильових особливостях. Так, виявилось, що, загалом, дівчата більше

прагнуть до психологічного здоров'я, оскільки в групах демонстративного та конструктивного стилю переважають опитувані жіночої статі.

Таблиця 1

**Характеристики стилів постановки завдань
з досягнення психологічного здоров'я**

Назва стилю	Величина середнього значення мотиваційної інтенсивності	Величина середнього значення широти діапазону з ПЗ	Відсоток осіб, що ввійшли до кластера від загальної кількості опитуваних	Відсоток осіб, що ввійшли до кластера чоловічої статі	Відсоток осіб, що ввійшли до кластера жіночої статі
1. Декларативний	-0,90695	1,14794	20,5%	34,8 %	65,2%
2. Конформний	1,20185	-0, 80818	18,5%	62, 2%	37,8%
3. Споживацько-песимістичний	-0,55695	-0,78235	33%	59,46 %	40,54 %
4. Конструктивний	0,52634	0,61558	28%	42,51 %	57,49 %

Отже, можна сказати, що їх життєві завдання більш деталізовані, для опитаних дівчат характерний широкий спектр прагнень з психологічного здоров'я, проте, прагнення часто носять декларативний характер, їм нерідко бракує енергетичності, готовності докладати зусилля задля реалізації своїх прагнень. Схильність до декларативності зі сторони дівчат, можна пояснити, з одного боку, тим, що жінки більш відкриті зовнішнім впливам [6; 133] і більшою мірою відчувають та виявляють готовність відповідати очікуванням середовища, в даному випадку, очікуванням експериментатора. З іншого боку, виявлені дані узгоджуються із гендерним стереотипом, згідно з яким, жінкам більш притаманно опікуватись власним здоров'ям і здоров'ям близьких [4].

Шляхом нарративного аналізу виявлені відмінності у домінуванні життєвого мотиву, який є опосередкованим чинником озадачування з психологічного здоров'я. При цьому, у автонаративі (оповіді про себе) юнаків частіше переважає дискурс Македонського (завойовництво, конкуренція); дискурс Колумба (зустріч з новим, пошук відкриттів), у дівчат частіше зустрічаються мотиви кохання, споглядання, а також мотив втрати та порятунку. Останнє, на нашу думку, зацікавлює, з точки зору, формування специфіки досягнення, в тому числі і у сфері політичної діяльності.

Цікавою ілюстрацією зміни дискурсу боротьби на дискурс особистісного зростання є автонаратив студентки Н.. Спочатку в оповіді робиться акцент на потребі самостійно себе захистити та відстояти, оскільки таку настанову дівчина отримала в дитинстві від матері, а далі – на бажанні підкоряти собі однолітків. З часом дівчина обрала про-

фесію менеджера, виявляла лідерські якості в студентському колективі, знайшла для себе досить престижну роботу, але без відчуття щастя, оскільки була змушена "пожертвувати стосунками". Після цього сенс її життя був переосмисленим. Її життєві наміри включили в себе спрямованість на різні аспекти психологічного здоров'я, в тому числі прагнення досягти гармонії, самореалізації, займатися улюбленою справою, підвищувати свій інтелектуальний рівень. Безумовно, гендерний чинник, виявив себе в усвідомленні браку особистого щастя, задля якого дівчина переосмислила попередні маскуліні цінності свого життя. Вона відмовилась від прагнення до влади як життєвого пріоритету, натомість в її життя прийшли цінності більшою мірою пов'язані з психологічним здоров'ям та саморозвитком. На наш погляд, така особистісна переорієнтація в напрямку психологічного здоров'я узгоджується з думкою А. Адлера, який вважав прагнення до влади проявом гіперкомпенсації власної неповноцінності [1].

Висновки. Таким чином, особливості впливу гендеру виявляються, передусім, в обумовленості змістового наповнення завдань з психологічного здоров'я, в широті їх діапазону та в домінуванні життєвого мотиву. Дівчата більшою мірою спрямовані на гармонізацію міжособистісних стосунків, на самовдосконалення та самопізнання. Натомість, юнаки в прагненнях до психологічного здоров'я більше спрямовані на підвищення життєздатності, в них також певною мірою переважають сенсові орієнтації альтруїстичного характеру.

На наш погляд, виявлені особливості можуть бути враховані в психологічній практиці при аналізі характеру звернень населення до психологічної допомоги; в специфіці проведення психологічної роботи з гомогенними групами; використовуватись з метою підвищення психологічної культури загалом.

Список використаних джерел

1. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии / Альфред Адлер ; пер. с англ. А. Боковинова. – М. : Академ. Проект, 2007. – 240 с. (серия "Психологические технологии").
2. Брунер Дж. Жизнь как нарратив / Джером Брунер // Постнеклассическая психология. – 2005. – № 1. – С. 9-30.
3. Виноградова В. Проблеми соціалізації студентської молоді / Вікторія Виноградова // Соціальна психологія. – 2007. – спец. випуск. – С. 150-152.
4. Люсова О. В. Образ майбутнього як структурний компонент ціннісно-сислової сфери сучасних юнаків і дівчат / О. В. Люсова // Зб. наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПНУ / Про-

блеми загальної та педагогічної психології. – К., 2012. – Т. XIV, ч. 1. – С. 201-206.

5. Сидоренко Ж. В. Теоретичні підходи до вивчення психологічного здоров'я та передумов самоозадачування особистості з його досягнення // Актуальні проблеми психології. Екологічна психологія : [зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / за ред. Максименка С.Д.]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – Т. VII. – Вип. 19. – С. 222-226.

6. Сидоренко Ж. В. Соціально-психологічні передумови постановки молоддю життєвих завдань з психологічного здоров'я / Ж. В. Сидоренко // Актуальні проблеми психології: психологічна герменевтика : [зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. Чепелевої Н. В.]. – К. : ДП "Інформаційно-аналітичне агентство", 2010. – Т. 2. – Вип. 6. – С. 160-168.

7. Сидоренко Ж. В. Особливості спрямованості молоді на психологічне здоров'я / Ж. В. Сидоренко // [зб. статей / НАПН України, Ін-т соціальної та політичної психології]; [редакційна рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.] – К. : Міленіум, 2012. – Вип. 29 (32). – С. 276-284.

8. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості у межах і за межами буденності / Тетяна Михайлівна Титаренко – К. : Либідь, 2003. – 374 с.

9. Титаренко Т. М. Постмодерна особистість у динаміці самоконструювання / Тетяна Михайлівна Титаренко // Актуальні проблеми психології: Психологічна герменевтика / за ред. Чепелевої Н. В. – К. : ДП: "Інформаційно-аналітичне агентство", 2010. – Т. 2, вип. 6. – С. 5-14.

10. Хамитов Н. В. Философия и психология пола [Текст] / Н. В. Хамитов. – К. : Ника-Центр ; М. : Институт общегуманитарных исследований, 2001. – 224 с.

11. Эммонс Р. Психология высших устремлений: мотивация и духовность личности / Роберт Эммонс ; [пер с англ. ; под ред. Д. А. Леонтьева]. – М. : Смысл, 2004. – 416 с.

12. Prenda, K. M., Lachman M. E. Planning for the future: a life management strategy for increasing control and life satisfaction in adulthood / K. M. Prenda, M. E. Lachman // "Psychology and aging". – 2001. – Vol. 16. – No. 2. – P. 206-216.

Spisok vikoristanix dzherel

1. Adler A. Praktika i teoriya individual'noj psihologii / Al'fred Adler ; per. s angl. A. Bokovikova. – M. : Akadem. Proekt, 2007. – 240 s. (serija "Psihologicheskie tehnologii").

2. Bruner Dzh. Zhizn' kak narrativ / Dzhherom Bruner // Postneklassicheskaja psihologija. – 2005. – № 1. – S. 9-30.

3. Vinogradova V. Problemi socializaciji students'koji molodi / Viktorija Vinogradova // Social'na psihologija. – 2007. – spec. vipusk. – S. 150-152.

4. Ljusova O. V. Obraz majbutn'ogo jak strukturnij komponent cinnisno-smislovoï sferi suchasnih junakiv i divchat / O. V. Ljusova // Zb. nauk. prac' Institutu psihologiji imeni G.S. Kostjuka NAPNU / Problemi zagal'noji ta pedagogichnoï psihologiji. – K., 2012. – T. XIV, ch. 1. – S. 201-206.

5. Sidorenko Zh. V. Teoretichni pidhodi do vivchennja psihologichnogo zdorov'ja ta peredumov samoozadachuvannja osobistosti z jogo dosjagnennja // Aktual'ni problemi psihologiji. Ekologichna psihologija : [zb. nauk. prac' Institutu psihologiji im. G.S. Kostjuka NAPN Ukraïni / za red. Maksimenka S.D.]. – Zhitomir : Vid-vo ZhDU im. I. Franka, 2009. – T. VII. – Vip. 19. – S. 222-226.

6. Sidorenko Zh. V. Social'no-psihologichni peredumovi postanovki moloddju zhittevih zavdan' z psihologichnogo zdorov'ja / Zh. V. Sidorenko // Aktual'ni problemi psihologiji: psihologichna germenevtika : [zb. nauk. prac' Institutu psihologiji im. G.S. Kostjuka APN Ukraïni / za red. Chepelevoji N. V.]. – K. : DP "Informacijno-analitichne agentstvo", 2010. – T. 2. – Vip. 6. – S. 160-168.

7. Sidorenko Zh. V. Osoblivosti sprjamovanosti molodi na psihologichne zdorov'ja / Zh. V. Sidorenko // [zb. statej / NAPN Ukraïni, In-t social'noji ta politichnoji psihologiji] ; [redakcijna rada: M. M. Sljusarevs'kij (golova), V. G. Kremen', S. D. Maksimenko ta in.] – K. : Milenium, 2012. – Vip. 29 (32). – S. 276-284.

8. Titarenko T. M. Zhittevij svit osobistosti u mezhah i za mezhami budennosti / Tetjana Mihajlivna Titarenko – K. : Libid', 2003. – 374 s.

9. Titarenko T. M. Postmoderna osobistist' u dinamici samokonstrujuvannja / Tetjana Mihajlivna Titarenko // Aktual'ni problemi psihologiji: Psihologichna germenevtika / za red. Chepelevoji N. V. – K. : DP: "Informacijno-analitichne agentstvo", 2010. – T. 2, vip. 6. – S. 5-14.

10. Hamitov N. V. Filosofija i psihologija pola [Tekst] / N. V. Hamitov. – K. : Nika-Centr ; M. : Institut obshhegumanitarnyh issledovanij, 2001. – 224 s.

11. Jemmons R. Psihologija vysshih ustremlenij: motivacija i duhovnost' lichnosti / Robert Jemmons ; [per s angl. ; pod red. D. A. Leont'eva]. – M. : Smysl, 2004. – 416 s.

12. Prenda, K. M., Lachman M. E. Planning for the future: a life management strategy for increasing control and life satisfaction in adulthood / K. M. Prenda, M. E. Lachman // "Psychology and aging". – 2001. – Vol. 16. – No. 2. – P. 206-216.

Sidorenko Z. The influence of gender factor to process of setting life's tasks by youth of reaching of the psychological health. In the article, the gender particularities of the youth's process of construction of future in the direction to reaching the psychological health are considered.

The methodical tool of this research that included for itself methodology of determination of personality intentions, that was created by R. Emmons, adapted by M. – J. A. Chepa, authorial questionnaire "How I care of the psychological health?" and narrative analysis was determined.

The gender specific of young's orientation is analyzed to the different components of the psychological health, such as self-actualization, harmonization of relations, viability, and self-knowledge.

It was found out, that particularities of influence gender's factor on the process of task's setting of a psychological health appear the young people of tasks, foremost, in the conditionality of the rich in meaningfulness of life's tasks, in the breadth of their diapason and in prevailing of life's motive.

The stylish features of setting of life's tasks in the direction to a psychological health that inherent for youths and girls were educed.

There is some predominance of declarative and constructive styles among girls, and conformal and consumer-pessimistic among youths.

It was set that girls are in a greater directed to harmonization of inter-personality relations, on self-perfection and self-knowledge.

Youths in aspiring to the psychological health more directed to the increase of viability, in them also up to a point prevail to sense's orientation of altruistic kind. Gender differences are determined in prevailing of life's motive at setting of tasks of psychological health. Thus, the discourses of Alexander the Great and Columbus prevails for self-narrative of youths, though, girls rather have motives of love, contemplation, loss and the saving.

Key words: life tasks, psychological health, the styles of setting the tasks for psychological health.

Отримано: 20.07.2014 р.

УДК 159.923.25

Сімків М.В.

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ МОНЕТАРНИХ НАСТАНОВЛЕНЬ МОЛОДІ

Сімків М.В. Соціально-демографічні чинники монетарних настановлень молоді. У статті представлені результати дослідження соціально-демографічних чинників монетарних установок української молоді. Здійснено порівняльний аналіз монетарних установок особистості за різними соціально-демографічними показниками. Виявлена залежність монетарних установок від таких характеристик, як стать, вік, освіта, місце проживання, місце роботи, посада та рівень доходу.

Ключові слова: монетарні установки, вік, стать, освіта, дохід.

Симкив М.В. Социально-демографические факторы монетарных настановлений молодежи. В статье представлены результаты ис-